

ΑΡΧΗ 1ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ – Γ΄ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ

**ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ Γ΄ ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΚΥΡΙΑΚΗ 4 ΜΑΪΟΥ 2014**

**ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤ/ΝΣΗΣ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)**

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων:

- α. Συμφωνία Μουρνιών Κυδωνίας (2 Νοεμβρίου 1905)
- β. Μικτή Επιτροπή Ανταλλαγής
- γ. Εθνικόν Κομιτάτον

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Α2

Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι σωστό ή όχι, γράφοντας στο τετράδιό σας τη λέξη «Σωστό» ή «Λάθος» δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

- α. Οι Έλληνες της Μασσαλίας στο Α΄ Πανελλήνιο Συνέδριο που πραγματοποιήθηκε τον Ιούλιο του 1917 στο Ταϊγάνιο αποφάσισαν την εκλογή κεντρικού συμβουλίου για τη δημιουργία ανεξάρτητου Ποντιακού Κράτους, με προσωρινή έδρα την πόλη Ροστόβ.
- β. Η οικονομική κρίση του 1929-1932 επέφερε στην Ελλάδα την αναστολή της μετατρεψιμότητας του εθνικού νομίσματος και την αναστολή της εξυπηρέτησης των εξωτερικών δανείων.
- γ. Το Σύνταγμα του 1864 όριζε ως πολίτευμα της Ελλάδας τη συνταγματική μοναρχία.
- δ. Η επανάσταση του Θερίσου κηρύχτηκε στις 15 Μαρτίου 1905.
- ε. Κατά την περίοδο του Κριμαϊκού πολέμου το αγγλικό και γαλλικό κόμμα κέρδισαν την εμπιστοσύνη των οπαδών τους.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β1

- α. Ποιες υπήρξαν οι αντιδράσεις των προσφύγων στην υπογραφή της Σύμβασης της Λοζάνης (30 Ιανουαρίου 1923) και των ελληνοτουρκικών συμφωνιών του 1930 (μονάδες 6);
- β. Ποιες αιτιάσεις (= κατηγορίες) διατύπωναν σε βάρος του ελληνικού κράτους για την αντιμετώπισή τους (μονάδες 7);

Μονάδες 13

ΘΕΜΑ Β2

Να παρουσιάσετε τις προσπάθειες ποντοαρμενικής συνεργασίας από το 1919 έως και το 1922 καθώς και τα αίτια της αποτυχίας τους.

Μονάδες 12

ΤΕΛΟΣ 1ΗΣ ΑΠΟ 4 ΣΕΛΙΔΕΣ

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ – Γ΄ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

Αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα που σας δίνονται:

- α) να παρουσιάσετε το περιεχόμενο του Συντάγματος του 1864 (μονάδες 8)
- β) να επισημάνετε το πρόβλημα που εμφανίστηκε μετά τη ψήφισή του όσον αφορά στον σχηματισμό κυβέρνησης και τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίστηκε και επιλύθηκε (μονάδες 12)
- γ) να δηλώσετε πότε και από ποιον αναθεωρήθηκε το σύνταγμα του 1864 και ποιες ήταν οι σπουδαιότερες τροποποιήσεις που ψηφίστηκαν (μονάδες 5)

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α΄

Από το Σύνταγμα του 1864

Άρθρον 10: Οι Έλληνες έχουν το δικαίωμα του συνέρχεσθαι ησύχως και αόπλως: μόνον εις τας δημοσίας συναθροίσεις δύναται να παρίσταται η Αστυνομία. Αι εν υπαίθρω συναθροίσεις δύνανται να απαγορευθώσιν, αν ως εκ τούτων επίκηται κίνδυνος εις την δημοσίαν ασφάλειαν.

Άρθρον 14: Έκαστος δύναται να δημοσιεύη προφορικώς, εγγράφως και δια του τύπου τους στοχασμούς του, τηρών τους νόμους του Κράτους. Ο τύπος είναι ελεύθερος. Η λογοκρισία ως και παν άλλο προληπτικόν μέτρον απαγορεύονται ...

Άρθρον 21: Άπασαι αι εξουσίαι πηγάζουσιν εκ του Έθνους, ενεργούνται δε καθ' ον τρόπον ορίζει το Σύνταγμα.

Άρθρον 22: Η νομοθετική εξουσία ενεργείται υπό του Βασιλέως και της Βουλής.

Άρθρον 27: Η εκτελεστική εξουσία ανήκει εις τον Βασιλέα, ενεργείται δε δια των παρ' αυτού διοριζομένων υπευθύνων υπουργών.

Άρθρον 28: Η δικαστική εξουσία ενεργείται διά των δικαστηρίων, αι δε δικαστικά αποφάσεις εκτελούνται εν ονόματι του Βασιλέως.

Αλέξανδρος Σβώλος, *Τα ελληνικά Συντάγματα 1822-1972*, σσ. 129-131

ΚΕΙΜΕΝΟ Β΄

Πρόκειται για τον Χαρίλαο Τρικούπη, πού μέ τό περίφημο άρθρο του «Τίς πταίει;» στό φύλλο τῆς 29ης Ἰουνίου 1874 τῆς ἐφημερίδας «Καιροί» στιγμάτιζε τήν πολιτική τοῦ στέμματος, ὑποστηρίζοντας ὅτι οἱ κυβερνήσεις πού εἶχαν σχηματιστεῖ μετά τό 1868 ἦταν κυβερνήσεις μειοψηφίας, πού δέν συγκέντρωναν οὔτε τήν λαϊκή ἐπιδοκιμασία, οὔτε τήν ἐμπιστοσύνη τῆς Βουλῆς, ἀλλά ὄφειλαν τήν ὑπαρξή τους «εἰς μόνην τήν ἀπόλυτον χρῆσιν τῆς

ΤΕΛΟΣ 2ΗΣ ΑΠΟ 4 ΣΕΛΙΔΕΣ

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ – Γ΄ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ

έν τῷ συντάγματι ἀναγεγραμμένης ὑπὲρ τοῦ στέμματος προνομίας τοῦ διορισμοῦ καὶ τῆς παύσεως τῶν ὑπουργῶν.».

N. Αλιβιζάτος, *Εισαγωγή στην Ελληνική Συνταγματική Ιστορία*, Τεύχος Α΄, 1821-1941 σσ. 89-90

ΚΕΙΜΕΝΟ Γ΄

Ἡ δευτέρα ἀναθεωρητικὴ Βουλὴ συνῆλθεν εἰς Ἀθήνας τὴν 8ην Ἰανουαρίου 1911. Εἰς τὴν Βουλὴν ταύτην δὲν ἀντεπροσωπεύοντο τὰ παλαιὰ κόμματα, καθόσον ταῦτα εἰς ἔνδειξιν διαμαρτυρίας κατὰ τοῦ «πραξικοπήματος τοῦ Βασιλέως» δὲν εἶχον λάβει μέρος εἰς τὰς ἐκλογάς. [...]

Τὸ ἀναθεωρηθὲν Σύνταγμα περιεῖχε σημαντικωτάτας νέας διατάξεις. [...] Ὑπεβλήθησαν κυρίως εἰς ἐντόνους μεταβολὰς αἱ διατάξεις περὶ τῶν ὑπαλλήλων, τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς καὶ τῶν ἀτομικῶν δικαιωμάτων. Διὰ τοὺς ὑπαλλήλους ἐλαμβάνετο μεγάλη μέριμνα, καθόσον τὸ Σύνταγμα ἠγγυᾶτο νῦν τὴν μονιμότητα αὐτῶν καὶ ἀνέθετεν εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, ὡς ανώτατον ἀκυρωτικὸν Δικαστήριον, δικαίωμα ἐποπτείας ἐπὶ τῆς μεταθέσεως, ἀπολύσεως καὶ πειθαρχικῆς διώξεως τῶν ὑπαλλήλων (ἄρθρ.102)

Γ. Δ. Δασκαλάκης, *Ελληνική Συνταγματική Ιστορία 1821-1935*, σελ. 85

ΘΕΜΑ Δ1

Αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα που σας δίνονται, να παρουσιάσετε και να αιτιολογήσετε την αντίδραση του Ε. Βενιζέλου απέναντι στην απόφαση των Κρητών βουλευτών να μετάσχουν στις εργασίες του ελληνικού κοινοβουλίου.

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α΄

Αντίδραση του Βενιζέλου στην απόφαση των Κρητών βουλευτών να μετάσχουν στις εργασίες του ελληνικού κοινοβουλίου.

Μήνυμά του προς τον Ραγκαβή, κυβερνητικό αντιπρόσωπο στα Χανιά:

«Δεν επιτρέπεται να θυσιασθούν τα κεκτημένα δια της σπουδῆς. Δεν είναι εντροπή δια τὴν μικρὰν Κρήτην να μιμηθῆ μέγιστα ἔθνη καὶ να υπομείνη. Ουδεὶς γνωρίζει τι εκπλήξεις θα προκύψουν ἐκ τοῦ ἰταλοτουρκικοῦ πολέμου. Οἱ Κρήτες λησμονοῦν ὅτι τίθενται ἀντιμέτωποι ὄχι μόνον τῆς Τουρκίας καὶ τῶν Μεγάλων Δυνάμεων, ἀλλὰ καὶ αὐτοῦ τούτου τοῦ ἐλευθέρου βασιλείου, τοῦ ὁποῦ ἡ κυβέρνησις δὲν ἐννοεῖ να ἀποδεχθῆ τὸ κρητικὸν πραξικόπημα καὶ να ἔλθῃ εἰς ἀκαιρον ρήξιμ με τὴν Τουρκίαν. Συντόνως καὶ ἀνευ ἀπωλείας μίας ἡμέρας ἀσχολουμένη με τὴν στρατιωτικὴν συγκρότησιν τῆς χώρας, ἡ κυβέρνησις ἀξιοῖ ὅπως εἰς τὴν γνώμην τῆς προσαρμοσθῆ ἡ γνώμη τῶν πολιτικῶν ἀρχηγῶν τῆς Κρήτης».

ΤΕΛΟΣ 3ΗΣ ΑΠΟ 4 ΣΕΛΙΔΕΣ

ΑΡΧΗ 4ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ – Γ΄ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ

ΚΕΙΜΕΝΟ Β΄

Η συνείδηση της ανεπάρκειας των προϋποθέσεων, οι οποίες θα ήταν δυνατόν να επιτρέψουν την αποτελεσματική διεκδίκηση των εθνικών δικαίων στο στρατιωτικό ή το διπλωματικό πεδίο, ενίσχυσε τον Ελευθέριο Βενιζέλο στην απόφαση να καλλιεργήσει κλίμα υφέσεως στις σχέσεις με τους βαλκανικούς γείτονες και, ιδίως, την Τουρκία. Ο νέος Έλληνας πρωθυπουργός επιδίωκε, πράγματι, από το ένα μέρος να αποφύγει μια άκαιρη και ίσως μοιραία περιπέτεια, και από το άλλο να κερδίσει πολύτιμο χρόνο στην προσπάθεια για την ενίσχυση του ένοπλου δυναμικού της χώρας.

Κ. Σβολόπουλος, *Ι.Ε.Ε.*, τ. ΙΔ΄, σ. 280

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο εξώφυλλο να γράψετε το εξεταζόμενο μάθημα. Στο εσώφυλλο πάνω-πάνω να συμπληρώσετε τα ατομικά στοιχεία μαθητή. Στην αρχή των απαντήσεών σας να γράψετε πάνω-πάνω την ημερομηνία και το εξεταζόμενο μάθημα. Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο και **να μη γράψετε** πουθενά στις απαντήσεις σας το όνομά σας.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Τυχόν σημειώσεις σας πάνω στα θέματα δεν θα βαθμολογηθούν σε καμμία περίπτωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα **μόνο** με μπλε ή **μόνο** με μαύρο στυλό με μελάνι που δεν σβήνει.
4. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: 10.30 π.μ.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΤΕΛΟΣ 4ΗΣ ΑΠΟ 4 ΣΕΛΙΔΕΣ